

SZERKESZTŐI IRADA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Vád alatt.

A szerb szkupcsina napok óta tárgyalja az Avakumovics kabinet ellen beadott vád alá helyezési indítványt.

Tegnapelőtt el is dőlt a sorsa az indítványnak, a mennyiben tulnyomó, nagy szótöbbséggel elfogadtatták, s egy parlamenti bizottság küldetett ki az ügy megvizsgálása végett.

Európa ritkán gyönyörködhetik ilyen tableauxban, azt meg kell adni, s a regenseit hatalomvesztetté nyilvánított gyermek- király első kormányához vakmerőség tekintetében jellemző sceneria.

A világra nagyon közömbös, hogy Avakumovicsék elmarasztaltatnak-e, vagy fölmentve, diadalmasan folytatják megzavart nyári üdülésüket, a vád okai azonban, a tények, melyekre alapították, a cél, melynek érdekében indítványoztatott, megkövetelik Európa figyelmét.

Az alkotmányos monarchia statumai mindenütt hasonlatos elveken alapulnak, tehát ezeknek az elveknek alkalmazása egy helyütt, precedensül szolgálhat másutt.

A miniszteri felelősség ennek következményei mindenütt azonos intézkedéssel vannak biztosítva, a parlament azon jogában, hogy a kormány tagjait vád alá helyezheti.

Az a körülmény, hogy a parlamentek történetében ez a legkritikább esetek közé tartozik, azt mutatja, hogy a vád alá helyezés inkább preventió, mintsem megtorló intézkedés akar lenni.

Egy kormány mely cselekedeteivel, célzataival veszélyezteti az alkotmányt s a korona állásfoglalásánál s a pártviszonyoknál fogva, hamarosan másképp el nem távolítható, vád alá helyezéssel könnyebb szerrel megbukatható.

Es a politikai működésnél nem is lehet másképp, mer itt az alkotmány megóvása a fő; tehát az emberek elítélésénél a büntetés csak eszköz a cél egy-egy politikai akadály elhárítása.

Ha egy kormány eltávolítása kevésbé drasztikus módon is sikerül, csak a legsúlyosabb esetben lehet szükséges és helyes a vád alá helyezés; mert politikai haszna a megtorlásnak másképp nincs.

Ha súlyos a visszaélés, melyet egy kormány elkövetett, az elrettentő megtorlás hatása nem marad el; de ha a

tények nem eléggé határozottak, ha a vád alapja nem elég világos és bizonyított, akkor könnyen ellenkező hatást ér el, mert a vád pusztán pártgyűlölségből eredőnek látszik.

A súlyosság meghatározásának általános mértékét felállítani nem lehet, mert erre nézve minden állam sajátos viszonyai a mérvador.

A mi legsúlyosabb elbírálás alá esik az egyik országban, enyhébben vehető a másikban, mert itt nem a száraz paragrafus, hanem a viszonyokban gyökeredző közérzet a döntő.

Helyeselni a skupstina eljárását éppen oly elhibázott dolog, mint a mily elhamarkodott dolog azt kárhoznatni.

Mi, a kik más viszonyok között élve, csak távol szemlélői vagyunk Szerbia belső életének, nem ítélhetjük meg, hogy a vádak mennyiben igazak, mennyiben súlyosak.

Azt tudjuk, hogy az Avakumovics-kormány a választásoknál zsarnoki vakmerőséggel tipródott a polgárok jogain és vérében, tehát oly visszaéléseket követett el, melyek bizonyos körülmények között mindennél súlyosabb beszámítás alá eshetnek.

Oly országban, hol a polgárok politikai érettsége még csak a kezdetén van, mint Szerbiában, vagy a hol az alkotmány külső és belső törekvések miatt folytonos veszélyben forog, mint nálunk, igen is helyén való a legnagyobb szigor, elkerülhetlenül szükséges az elrettentő megtorlás.

A kis Szerbia volt minisztereitől ülnék most a vádlottak padján, még párthiveiktől is lanyhán védve és pártolva.

Nálunk minden kormány bitang jószágnak tekintette a választók jogait, egyik a másikat tullicizálva tipródott azokon, a nélkül, hogy szerb kollegáik sorsára jutottak volna.

Vajjon meddig tart ez így tovább? vajjon a skupstina példája nem ejti-e gondolkodóba honatyainkat?

Minden esetre itt az ideje már, hogy ne csak az adók fölött örködjének az országban, hanem a polgári jogoknak is meglegyenek a védői; mert a hol csak a hatalmat oltalmazták, ott a szabadságot temették.

Politikai hir.

A francia-sziámi konfliktus. Nem nagy az az összeg, melyet Franciaország Sziámtól követel. Mint Párisból táviratozzák, az egész kártérítési summa három millió frank-

ra rug. Ebben az összegben azonban a magánosok kártérítés igényei nincsenek benne. Ha a sziámi kormány a kártérítés és a határrendezés dolgában hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni, akkor Franciaország biztosítékul valamelyik erdőnek, vagy valamely előnyös kikötőhelynek átadását fogja követelni addig, míg a tárgyalásokat befejezik. Ha Sziám kijelenti, hogy nem hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni, akkor Franciaország körül fogja zárolni a sziámi partvidéket. Az esetben pedig, ha tárgyalásokba belebocsátkozik, de a francziáktól kívánt kártérítési összeget nem tudja egyszerre megfizetni, a francia kormány hír szerint a Nagy-Tonon való halászi jogból eredő jövedelem lekötését fogja zálogul kívánni.

Magyar udvartartás.

A milleniumi ünnepség alkalmából az „E-s” egyik cikkírója a magyar udvartartásról ezeket írja:

Fontosságban és politikai jelentőségben a nemzet e legfőbb dajkájának teljesítése képezi a milleniumi ünnepség főfeladatát. Magyar királyi udvartartás nélkül nem képzelhetjük el, hogy az ezredéves ünnepnek az a fenséges színe legyen, a milyent a nemzet óhajt.

Igaz, hogy már hallottunk egy-egy biztató hangot, mely bennünket azzal hiteget, hogy a magyar fő- és székváros nem lesz üres czím, de a kormánynak most az a legelső kötelessége, hogy a magyar udvartartás, melyet nemcsak a negyvennyolcas törvények és korábbi törvényhozások biztosítottak a nemzet számára, hanem maga a kiegyezési törvény is, végre ne csak a papíron, hanem valóságban legyen meg.

Ez a törvényben gyökerező kívánság a legcsekélyebb, a melyet a millenium alkalmából a korona a nemzetnek teljesíthet. Azok, a kik minduntalan a kiegyezési törvény megváltoztatatlanságára esküsznek, — a mi mellesleg megjegyezve abszurdum — emberileg meg legálább annyira magukat, hogy ne okostodjanak akkor, a mikor ennek a törvénynek végrehajtásáról van szó.

Az lenne a legszűkebb és legkevésbé dolog, ha a milleniumi ünnepségeken Prinz Hohenlohe dirigálnák a nemzetet, a hódoló magyar nemzetet s nem képzelünk komikusabbat, mint ha az udvar estélyisen s az udvar körében rendezendő összes parádékon kamásli, fehér parokás alakok, német cseledek segítse a magyar nemzet képviselőinek.

Hogy ez ne legyen, a mai kormánytól függ. Alkalmas időben tett ilyen előterjesztést e korona nem utasíthatja vissza.

A takarmánykivétel tilalma.

Budapest, július 20.

A kereskedelemügyi, pénzügyi és földmívelésügyi m. bir. miniszterek, a takarmányanyagok kivételét a következő rendelettel tiltották meg:

A magyar minisztertanács elhatározása

alapján és egyetértéssel az érdekelt os. kir. osztrák miniszteriumokkal a széne, mindenemű friss és szárított füvek, szalma és szecsa kivitele az osztrák-magyar vámterület összes határain megtiltatik.

Ez a tilalom azon a napon lép életbe, a melyen az egyes vámhivatalok tudomására jut és visszavonásig érvényben marad.

Azok a takarmánykivitelmentések, melyek 1893. évi július hó 20-ikáig vasuton vagy hajón külföldre való elszállítás végett feladattak, a tilalom alól kivételnek.

Budapest, 1893. évi július hó 20-ikán.

Wekerle s. k.

Lukács s. k.

Gróf Bethlen s. k.

Promotio sub auspiciis Regis.

Budapest jul 20

A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb elhatározást teszi közzé:

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy a budapesti kolozsvári egyetemen a „promotio sub auspiciis Regis” intézménye az előterjesztésben jelzett módon felújíttassék.

Kelt Bécsben, 1893. évi jun. hó 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. Csáky Albin, s. k.

A királyi kéziratban hivatkozott szabályrendelet a „promotio sub auspiciis Regis” intézményéről a következőleg szól:

Ezen ünnepélyes doktorrá avatásnak legfelsőbb helyen való kieszközölése körül a budapesti és kolozsvári egyetemek részéről a következő eljárás követendő.

Ezen legfelsőbb kiutintatása kieszközölése iránt az illető kar indítványára az egyetem tanácsa tesz javaslatot a vallás és közoktatásügyi miniszternek. A kar indítványát saját kezdeményezésére, avagy kérvény alapján teheti meg; kérvényre ez iránt közvetlenül az egyetemen is benyújthatók, a mennyiben pedig legf. helyen nyújtattak be, a vallás- és közoktatásügyi miniszter által az egyetemhez küldendők. Minden iskola évenben a budapesti egyetemen összes karának hallgatói közül legfeljebb csakis kettő, a kolozsvári egyetem hallgatói közül pedig csakis egy hozható ezen legfelsőbb kiutintatásra javaslatba. Ezen javaslatnak megtételénél csakis azok az erkölcsi magaviselet tekintetében is teljesen kifogástalan doktorjelöltek veendő figyelembe, a kik egy gimnáziumi, mint egyetemi tanulmányaik általánosan jeles eredményel végeztek be és a doktori fokozat elnyeréséhez szükséges összes szigorlatokat is mind kiutintatással tették le.

Egyenlő körülmények között előnyben részesítendő az, a kinek atyja a haza körül szolgálataival érdemeket szerzett. Az egyetem tanácsa javaslatát rendszerint minden iskolai évek végén a szigorlati határidők vége felé, vagy pedig a következő iskolai évek folyamán ilyen ünnepélyes felavatás iránti folyamodvány csakis akkor tárgyalható, ha ezt a vallás- és közoktatásügyi

miniszter legfelsőbb meghagyására elrendeli. A javaslatok megtételénél az egyes karok arányos váltakozására lehetőleg figyelemmel kell lenni. A mennyiben több olyan jelölt volna, a ki ezen kiutintatásra méltónak mutatkozik, úgy az egyetem tanácsa a 2 pont értelmében teendő javaslatában az iránt is nyilatkozni tartozik, hogy a jelöltek milyen sorrendben véli érdemeiknek. A mennyiben valamelyik iskolai éven egy jelölt sem volna olyan, a ki a legfelsőbb kiutintatásra teljes mértékben érdemesnek lenne mondhatni, az egyetem tanácsa javaslatot sem tesz. Ezen szabályrendelet az 1893/4 tanévtől kezdve lép életbe.

Baross Gábor emlékszobra.

Budapest jul. 20.

Mi sem bizonyítja jobban azt a népszerűséget, melyben nagy nevű kereskedelmi miniszterünknek, Baross Gábornak része volt, mint az emlékszobrára megindult gyűjtés eredménye.

Az alkotmány helyreállítása után is 15 év telt el, a míg Petőfi Sándornak és gróf Széchenyi Istvánnak szobrot emelt a nemzet kegyele, a budavari hősek emléke negyvennégy esztendő után készült el s akkor es gyűlt rá több össze harminczhat ezer forintnál, a szabadságharc-szoborra tíz esztendőre foly a gyűjtés és még nincsen kétszáz ezer forint együtt. A társadalom e közönyével a Baross-szobor végrehajtó bizottsága nem találkozik. Ma már 33,653 forint 80 kr. van együtt a Leszámitoló-bank pénztárában a Baross-szobor céljaira. Ebbe az összegbe nincs betudva Győr város 250 forintja, a fő- és szék város 5000 forintja és az a 800 forint, a melynek befizetésére Csáky Bálint budapesti mérnök kötelezte le magát, aki 1000 forint adományának első részletül 200 frtot már befizetett.

Körülbelül 90,000 forint áll tehát a szobor-bizottság rendelkezésére, a mely összeg kamataival együtt a 100,000 forintot meg fogja haladni.

A végrehajtó bizottság már április hónapban megállapította a pályázati feltételeket s közölte azokat a hazai szobrászokkal és a Képzőművészeti társulattal, az utóbbival azzal a felhívással, hogy magát a jury-ben egy taggal képviseltesse.

A szobrászok azonban a pályázat programját és feltételeit — mint annak idején megírtuk — több irányban kifogásolták. Kifogásuk volt első sorban az ellen, hogy az öltözet öltözetül magyar diszruha legyen, melyhez még az a megszorítás is járult, hogy a mente nem panyókára, hanem felöltve legyen. A megindult mozgalom a pályadíjak csekély dotációja, valamint a határidő ellen is irányult, a melyet a bizottság ez évi október utolsó napjára tűzött ki.

A művészek mozgalmahoz csatlakozott a Képzőművészeti Társulat is, amely a szobor-bizottság átiratára azzal válaszolt, hogy a „pályázati feltételeknek némely intézkedéseit e nagy jelentésű emlékmű sikeres megoldása, s a társulat által képviselt művészi érdekek szempontjából aggályosoknak talál-

azon idő alatt, a míg szerencsés valék tanítója lenni, egyetlen egyszer értem mulasztáson. Egy nap, a mikor a leczkénket megkezdettük, átadott nekem egy szelvet papírt, a mely nem látszott oly csinosnak, mint rendszeren, mindkét oldalon meg lévén vonalozva és plajbászszal tele írva.

— Tegnap — mondá ő Felső — egész nap el voltam foglalva a kihallgatásokkal és fogadásokkal, este pedig udvari concert volt, a mely annyira kifárasztott, hogy lefeküdtem a nélkül, hogy a mai leczkémeket elkészítem volna. De nem tudtam elaludni a nélkül, hogy valami keveset ne dolgozzak s így egy almanachból, mely az ágyamhoz közel egy asztalon volt, kitéptem egy levelet és leírtam reá a fordítását a papíron levő történetek egyikének. Most tehát, jó szándékomért, nézze el ezen dolgozat formátlanságát.

Az ő Felsője házasa élete első éveinek az eseményei, melyekről a történelem felidőn hallgat, nagyon bő magyarázatot adnak Bécs és a bécsiek iránt való nagy ellenszenvéről és minden dolog iránt, a mi magyar, csaknem szenvedélyes szeretetéről.

A császárral való eljegyzése hihetetlen mindenki előtt ismeretes. Az eljegyzés idősebbik nővérével volt előkészítve és a fiatal császár megérkezett jövendőbeli apósa kastélyába, hogy a hivatalos eljegyzés megtörténjék. Ő azonban boldandúság beleszeretett Erzsébet főhercegnőbe, a főhercegi család ezindereklájába, a ki akkor még rövid ruhát viselt s a Helén hercegnővel kötött viszonyt megszakítván, nőül vette a fiatalabbik testvérét.

A bécsiek, kik ennél egy sokkal nagy-

szertűbb házasságot reméltek, úgy találták, hogy a Maximilian herceg elszegényedett családja, a mely nem volt királyi magasságu, nem volt méltó erre a nagy kiutintatásra.

Következőleg a fiatal császárral iránt, házasságának az első tíz-tizenkét esztendejében hidegséggel, sőt megvetéssel viseltettek, nemcsak a nép és a magos és büszke osztrák aristokratia, hanem még a királyi család tagjai is, különösen Sophia főhercegnő, a császárné anyja. Em utóbbi ki, egyigen tehetséges és erős akaratú asszony volt, rendkívüli befolyást gyakorolt fia lelkiéletére s bensőleg feltételességre gerjelt szeretetreméltó menyje iránt. Valóban annyira ment, hogy cseleket szőtt ellene, félremagyarázván minden tettét az ő hibátlan és nemes életének. Egy alkalommal, midőn a fiatal császárné asbünbrunni palota nagy lépcsőjén lefelé jött, hosszú uszálya belebonyolodott véletlenül a bíboros érsek lábaiba, ki, hogy uralkodónéjának helyet csúszáljon, félre taszította azt. Egy pár zavarba ejtő pillanat folyt le a jelenlevő osztrákok gunyos szemei előtt, miig az egyház és állam elválasztható volt egymástól. Huszonnégy órával később ezen esemény Sophia főhercegnő barátai által a legdurvábban elferdítve keringett Bécs botrányhajászkörében. Mindezeket a császárné soha sem tudta elfelejteni, sem megbocsátani és azok, a kik őt szívtelenséggel és azzal vádolják, hogy lovat és kutyát többre becsüli az embereknek, csak nagyon keveset tudnak az ő visszahúzóddásának és hidegségének indító okairól. Nem találnán rokon-szenyvre azok között, a kik körülötte voltak,

bánatjában a nemes állatokhoz fordult, kik között fiatalaságát eltöltötte és a kik legalább nem gyötörték és nem csalták meg őt színtelenül.

Rágalmazói közül sokan felhozzák azt is, hogy nem könyörtelen, nem tud az emberekkel rokonszenvezni és feljuttatja magát az emberi szűkeken és érzelmeken. Még ha ez igaz lenne is, az is csak megerősítené azon állításomat, hogy ő a legpoetikussabb és legregényesebb alak Európa királyi személyei között. Ő egy nemes asszony a szó igaz értelmében; nagyon csendes, nagyon jó és határozott, különösen nagy-lelkű és teljesen, tökéletesen igazságos minden dologban, nagyban úgy, mint kicsinyben. Senki más, csak a ki az ő megihitt közelében élt, tudja elképzelni az ő rendkívüli kellemét és azt különös vegyülékét az élénkségnek és csüggedtségnek, mely őt teljesen ellenállhatatlanná teszi.

A legszívélyesebb és legmelegebb azok iránt, a kik tudják, hogyan kell őt megközelíteni és egész természetében nincsen egyetlen közönséges vonás. Nagyon jól, sőt egészen beszél az olyan tárgyról, a mi érdekli és a beszélgetéséből mindig kitetszik anélkül, hogy azt legkevésbé is mutatná, milyen nagymértékben művelt és rendkívül tanult elme.

A mellett nagy tehetsége van mind a festészetre, mind a zenére. A cziterán és az orgonán kiválóan játszik és oly pátosszal s olyan kifejezéssel énekel, a mely mindig a legmélyebben megindítja azokat, a kiket az a kiutintatás ér, hogy hallgathatják.

Nagy odaadással ragaszkodott gyermekeihez, bár az ellenkezőről sokat beszéltek, kiválóan a néhai trónörököshez és Mária Valéria főhercegnőhöz.

Késégségesen ellenezte a Rudolf házasságát Stefánia belga főhercegnővel. S a mint a következtetések megmutatták sokkal jobb is lett volna ha a kivánságokra nagyobb figyelemmel lettek volna. A szertartásokat és mulatságokat megelőző és követő napokon szembetűnő volt a lehangoltsága és mindenkinek észre kellett venni a jövendőbeli menyje iránt való tartozkodó csaknem rideg viselkedését, s úgy szintén annak szülői, Lipót belga király és Henrietta királyné iránt. A prateri népnépe, a mely előzménye volt a házassági szertartásoknak, kétségben kívül egyike volt a legnagyobb szerű látványosságoknak ebben a nemben. Ezernyi ezer ember tolongott a prateren és Schönbrunnól a park ajtajáig nyúló hosszú ut a szó teljes értelmében el volt leve a nézők tömege által, kik a birodalom minden részéből ide se-reglettek, hogy a korona hercegre és nejére egy pillantást vehessenek. A hatalmas udvar hatványok udvari fogattal állott ki. A legelső kocsiiban volt Thurn Taxis herceg főlovászmester és Hohenlohe herceg főudvarmester. A másodikban volt a császárné, a ki belga ezredesi ruhát viselt, a belga király, a ki osztrák egyenruhát viselt. A következő kocsiiban ült a császárné, a belga királynéval; azután Rudolf trónörökös a jegyeivel; Viktoria porosz főherceggel, — most német császárné — testvérével a walesi herceggel; Vilmos porosz főherceg

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. július 21.

Ausztria császárnéja.

(Egyik udvarhölgyétől.)

(Folytatás.)

Mikor Mária Valéria főhercegnő mellé nevelőt választott, azzal is kegyességének adta újabb jelét. 1873. márciusa elején a magyar püspök Rónay után küldött, a ki azelőtt csak kevéssel végezte volt be a Rudolf nevelését s így szólott hozzá: „Elhatároztam, hogy leányom nevelését önre bízom. Azt akarom, hogy a magyar nyelvet teljesen ismerje meg. Kis gyermek kora óta mindig magyarul imádkoztam vele, mert úgy akarom, hogy a lehető legkevésbé legyen német. Tanítsa meg arra, hogy legyen jó keresztény. Nekünk mindnyájunknak nagy szűkségünk van a valóság segítségére ebben az életben.”

Valéria ekkor négy éves volt, Rónay püspök 1883-ig volt oktatója. A császárné csaknem mindig jelen volt a leczkén, lan-kadatlan érdeklődéssel kísérte kis leánya haladását. Ő maga kitűnő magyar tanuló volt és a tanítója dr. Falk, a Pester Lloyd tudós szerkesztője egyszer, mikor a neki adott leczkéről beszélt, ezt a megjegyzést tette: „Szorgalmasabb tanuló lehetetlen lett volna találni. Hosszu fordításokat szokott készíteni nekem s azok olyan pontosak és csinosak voltak, hogy egy nyilvános iskolában az első díjat nyerhette volna el velők. Olyan erősen igyekezett haladni a tanulmányaiban, hogy

ta, s azok módosítása nélkül nincs abban a helyzetben, hogy a jurybe egy tagot kiküldjén.

A végrehajtó-bizottság utóbb mag is belátta, hogy pályázati hirdetménye csakugyan sérelmes a művészekre, s árthat a szobor sikeres megoldásának, s ezért a pályázat programját és feltételeit teljesen a művészek és a képzőművészeti tanács intenciói szerint módosította. Az új pályázati hirdetést még a napokban megfogják küldeni a szobrászoknak és a Képzőművészeti Társulatnak, mely erre megnevezi a jurybe kiküldendő tagját.

Párisi levelek.*)

I.

Július 14-ike Párisbaa.

A fête nationale-t ez évben nem a legjobb omenek előzték meg.

Az école des beaux-arts növendékei rendeztek egy érdekes soirée-t s a quatre-zarts sokat emlegetett allegorikus ünnepélyének, melynek szereplőit a közmoralis megértése miatt elítélték, az lett a következménye, hogy a quartier latin összes étudiant-jai jul. egész első hetében demonstráltak az erkölcsvédő Béranger senator és a népszerűtlen Lozé rendőrfőnök ellen.

A tüntetés ragadós a francia fővárosban, a második, harmadik nap már résztvettek benne a zavargó munkás elemek, többnyire anarchisták, s a conseil municipalnak mindig demokrata tagjai szintén siettek beleszólni a dologba; a negyedik éjjel már barricade-ok emelkedtek, utcai harcok folytak, katonaságot kellett kirendezni, úgy, hogy jó kis mozgalmat, valóságos ostromállapot látnunk a szajna balpartján fekvő negyedekben. A zavargások most a Place de la Republique környékére, a Mont-metre, La Vilette munkásquartier-kbe harapóztak át és az ötödik hatodik éjszaka ott lehetett látni az omnibuszok felgyújtását, az utcai kioszkok összerombolását s más, még építéletesebb dolgokat, tapulágosabb jeleneteket.

A vihar azonban hamar lecsendült, Párisban semminek sem szabad soká tartani, mert különben unalmasnak válik. Különben is a M.-Lozé lemondott és valószínűleg elpályázik valamely más, jobb házba, képviselői követi minőségben a République Française-t; az új préfet de police, M.-Lépine pedig mindenesetre tanul előde sorsán, hogy minél keveset okot adjon demonstrációkra.

Igy tehát a zavaros napok elmúltak, de tartani lehetett attól, hogy 14-én újra lesznek zavargások; annyi meg is történt, hogy az étudiant-ok egy részről, a munkások meg másfelől testületileg kijelentették, hogy ünnepelni nem fognak a köztársaság nagy napján, hanem „gyászolni“ fognak elcsúszott társaikért, kik a rendőrség brutalitásának lettek áldozatai. Így már felhíttünk, hogy a Bastille bevételének legújabb évfordulóján ismét skandalumok lesznek, s nem fogjuk élvezni a nevezetes napot úgy, amint azt ünneplik más évben rendes körülmények között; de biz azért a fête nagyon szépen sikerült, mindössze csak a szokásos fátyalosmenet maradt el, hogy valamiképpen zavarokra okot ne adjon és a Boul-Mich negye-

*) Posta rendetlenség miatt késve.

jelenlegi német császár, a ki osztrák száradosi egyenruhát viselt, Gizella főhercegnasszonnyal; Leopold bajor herceg a flandriai grófnéval, a flandriai gróf Alice toskániai főhercegnasszonnyal stb. stb.

(Vége köv.)

A Diána története.

(Angol regény)

A „Dóra“ szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára fordította: AMICA.

VI.

(Folytatás.)

(12)

Alig jöttek ki a szavak a száján, midőn látta, hogy tévedést csinált. A Heathcote szemei ismét elborultak, s midőn beszélt a régi visszatérítő nyereségével tette azt.

— Ebben nincs semmi jószág; mert ha volna, haboztam volna mielőtt magamat annak a feltételnek kitettem volna.

Diána maga elibe nézett, arcáról minden vidámság eltűnt és ajjai fájdalmasan remegtek. Heathcote mogoróssága dacára megánszt érzett, midőn látta, hogy megsértette. — Booskón meg! — mondá szelidebb hangon és egy lépéssel közelebb jöve. Félek, hogy maga nyereség és gorbácsnak talál — minthogy én az is vagyok! s akkor kárörömet nevetett. Az ember nem folytathatja a remete életet annyi éven keresztül amint én tettem a nélkül, hogy primi-ny nyereségbe vissza ne essék. Fogadja el ezt menteségemül.

— Nincs szükség menteségre, — válaszolá Diána gyorsan, szép névreszemeit fel emelve és aztán hirtelen elhallgatott.

Bizonyos habozás volt a modorában, és olyan sóvárgás, mit Heathcote nem tudott

de, a diák-quartier „gyászolt“ s árultatta az utcozákon fekete keretű lapjait, melyekben indokolta, hogy miért nem ünnepel. A quartier latin azonban minden tiszteletreméltó volta mellett is nagyon kis részét képezi a terjedelmes metropolisnak és így kevés diszharmonia okozott az ünnep szép lefolyásában, annál is inkább, mert időközben a munkások is abbahagyták tüntető kedvüket és ha voltak is közöttük többen, a kik szintén gyászoltak, nem kívánták a többi párisi halandótól, hogy miattuk ne ünnepeljenek. Az időjárás is kedvezett a napnak és csak pár percnyire a délelőtti órákban rontotta meg az eső az ünnepi kedvet, délután annál szebb nap tekintett le a Szajna partjainak nyüzsgő, mozgó, kolossalis embertömegére.

Franciaországnak ezt a napját nem lehet találgatni jellemzően, mint megszokott nevével, ezzel az egyszerű két szóval: fête nationale. Nemzeti ünnep ez a szó legvalószínűbb értelmében. Nemzeti ünnep, melyet egyenlő lelkesedéssel ül meg a hatalmas köztársaságnak minden része, minden egyes községe, minden városa, valamennyi coloniája, külföldi képviselője, követsége; nemzeti ünnep, mely azért oly impozáns, mert az a 40 milliónyi grande nation tartja meg, mely minden egyéni vagy osztályuralomtól már rég megszabadítva magát, mint nemzet, mint ilyen, rendelkezik és uralkodik a maga hazájában.

Nemzeti ünnep, mely nem az a komédia, melyet „konsolidáltság, nyugodt állapotoknak örvendő“ államokban látunk, hol ünnepelhet a nemzet, de ünnepét ignorálják a saját maga alkotta hivatalos organumok; nemzeti ünnep ez, melyet hivatalosan rendeznek a conseil municipal-ok, hivatalosan rendez maga az állam; fête nationale, melynek impozánsabb tétele végett a Marseillaise-nek hangjai mellett vonul ki a Longchamp térségére a Chef d'Etat, az államfő, hogy megtartsa hivatalos szemléjét, ha valahol, úgy itt igazán nemzeti hadsereg felett.

Az előkészületek már jó előre tudomásunkra hozták a közelebb nagy napot Párisban. Megjelennek a falakon a conseil municipal-nek s a különböző városi arrondissement-ok maire-jeinek affiche-jei, melyek az ünnep lefolyásáról, részleteiről tájékoztatják a közönséget. A hivatalos program különben kevés pontból áll: a délutáni katonai Revue, este fényes kivilágítás, tűzijátékok több helyen és nagyszámú népből rendezése. De ez a keret elég a párisi közönségnek, hogy július 14-ikét mindenki a legkedélyesebben töltse el és a „nagy napok“ egyikének átélt eseményei sokáig megmaradjanak emlékeiben.

Már pár nappal megelőzőleg felszerik az összes középületeket az illuminatiohoz szükséges árbozok, transparent-ekkel, elkészítik az utcai népből megtartásához szükséges zenekarok pavilonjait, megjelennek a tágasabb utcákon, köstereken, az apróbb ideiglenes kioszkok, melyek tulajdonosainak megengedi a hatóság, hogy a nagy nap örömeire a legszebb helyeket is elteleltessék és árulják szabadon különféle apró cikkeiket; a boulevardokat ellepik az ilyenkor elmaradhatlan utcai muzikusok, énekesek, akrobaták, kik nagy buzgalommal igyekeznek mulattatni a kávéházak előtt ülő, most nagyon is vegyes közönséget.

Az ünnep első estéjén már igazi szászol

tengert lenget a szél a házak tömegeiben; a középtületek mind fel vannak gazdagon lobogóva, még a templomok, az öreg Notre-Damé tornya is látjuk a július 14-ikének ünnepelését hirdető kék fehér piros tricolorokat. A magánházak szintén kivétel nélkül fel vannak díszítve, a lobogók minden épületen elmaradhatlanok és pedig sokkal nagyobb számmal látjuk, mint a hogy nálunk szokták a házakat ily alkalmakkor dekorálni. Különösen a szebb paloták magasinok frontjairól lengenek a szebbnél szebb drapau-k, melyek nagyon mosolygó színt kölcsönöznek a szépségükről különben is híres párisi Avenuek bolevardoknak. A francziák ismert udvariassága magával hozza, hogy legalább minden harmadik, negyedik épületen a köztársasági tricolor mellett ott lássuk az orosz kékfejtű vasos sárga lobogókat is, melyek bizonyára nagyon öröndenek a szerencsének, hogy a nagy francia forradalom kezdetének évfordulóján a liberté, egalité, fraternité magasztos eszméit ünnepelik és hirdetik! A hatalmas czárral kötött szövetségnek állandó és tartós volta tehát eclatans kifejezését találja, július 14-ikén is, azt mondanom sem kell hogy a derék oroszok nem érzik valami nagyon rosszul magukat a köztársaság szabad talaján. Muszájának lenni, illetve annak kiadni magát: nem is utolsó „foglalkozás“ Párisban!

Igy öltözik ünnepi színbé pár nap alatt a nagy kolozus és már 13-ikán este, habár el is maradt a szokásos nagy fátyalosmenet, óriási tömeg tolong a népebb, belsőbb quarter-kben, a főbb utcákon, a Hôtel de ville előtt s csak késő éjjel tér pihenni, hogy erőt nyerjen a következő nap eseményeinek kelendő élvezésére.

Kora reggel már párisi fogalmak szerint, talpon van az egész város és szétoszlik a különböző érdekesebb pontokra; ünnepel ma mindenki, a munka ma mindenütt szünetel, az összes gyárak, műhelyek, üzletek azok kivételével, melyek a napi szükségletnek szolgáló cikkeket nyújtják, be vannak zárva. Ez pedig ritka esemény ám Párisban, mert itt nincs szabályozva a munkaszünet; — a közönség egy része még 9 óra előtt gyülekezik a place de la Concorde-on, hogy jelen legyen Strassburg város szobrának megkoszorúzásánál. Régi szokása a Párisban lakó Elsass Lothringiai francziáknak, hogy e napon a szobrot tömegesen, testületileg felkeressék és azt megkoszorúzza, a nemzeti veszteség — de egyúttal, mint egyik csokornak szalagján olvassuk, a remény érzetével is ünnepélyes kifejezést adjanak. Több elassai egyet létezik és ezek egyestlve, két nagy csoportban vonulnak fel a nagy boulevardon és a royal-on végig a Concorde-térre, hol megtartják az éppen egyszerűségénél fogva nagyon megható szép ünnepélyt. Elsassi induló hangjai mellett érkeznek a különböző testületek tagjai, szép hosszú sorban, gyászfátyollal borított zászlókkal, egész tömegét hozza a szebbnél szebb koszorúknak; a menet megáll a téren és az egész közönség levett kalappal hallgatja végig a zenekar által játszott Marseillaise-t. Most előszedik a koszorúkat, virágokozokat, melyek mind különböző feliratokat viselnek, és felrakják a szoborra, melynek Strassburgot symbolizáló impozáns nő alakját majd egészen eltakar-

ja a virágok és szallagok özöne. Beszédet nem tartanak, hogy politikai tüntetésre ne váljon a kis ünnepély, az egész felvonult közönség kellő méltósággal viseli magát, habár csoportokban a legkülönbözőbb alakukat látjuk: intelligens urakat, munkásokat, gyerekeket, nőket, kiknek egyike büszkén hordja mellén a bizonyára 70—71-ben kapott érdemet. Nagy patristákam az elassai hölgyek! A zenekar még rákezd egy pár népdalra s ezeket elhangzása után véget ér az ünnep, melynél igazán meglepő, hogy semminemű zavarról incidens, illetlen tüntetés nem fordul elő, hanem a legszebb rendben, érett és komoly nemzethez méltóan történik minden.

A déli órákban lesz igazán mozgalmas a város. A színházak 1—2 órákor kezdik matiné-iket, a mivel Párisban elég olyan halandó van, kiknek csak ily napokon enged meg a sors, hogy Tháliának hódoljanak: a színházak előcsarnokait korán ellepi a nép, mely sorrendben, a szerint, hogy ki érkezett előbb, várakozik az ajtóknak megnyitására. Az Opéra, Opéra comique, Théâtre français, az Odéon és több magánsház tartanak e napon ingyenes előadásokat; a túlméresebb művészetkedvelők elvárnak előttük órákig, csak hogy jó helyeket kaphassanak és kellően élvezhessék az előadásra kerülő többnyire klasszikus darabokat.

A publikum javarészeének más czélja van; a Bois-ba rándulnak a párisiak, a longchampi versenytérre, hol délután 3 órákor tartja a köztársaság elnöke a katonai Revue-t az összes fővárosi csapatok felett. Csupán a polgárság kedvéért, hogy az kényelmesen elölthesse déjünnel-jét, tartják a szemlét délután és nem a reggeli órákban. A lapok az idén is sokat kritizálták ezt a túlzott udvariasságot a nép iránt, melynek következménye, hogy a katonaság egész nap fegyverben kell legyen. Délben kezdődik a csapatok felvonulása s lassankint tele lesz a Bois de Boulogne terjedelmes térsége, a gyalog-, tüzér- és lovascsapatokkal. A nézők tribünéi is gyorsan telnek, a revue iránt mindig nagy az érdeklődés, úgy, hogy a közönség legnagyobb része csak köröskörül a sorompók mentén vagy a Cascade-ok magaslatán talál magának helyet.

Pontosan 3 órákor megdördülnek a Mant-Valérien ágyúi 21-szer és jelzik Sadi-Carnot-nak megérkezését, ki Loizillon hadügyminiszter és Saussier tábornok, a párisi katonai parancsnok által fogadva halad az elnöki tribüne felé, melyen jobbján Mohrenheim orosz nagykövet (ez is egy kis figyelem!) és Challenel-Lacour, a senatus elnöke, balján Casimir Périer, az alsó kamra elnöke és Dupuy miniszterelnök között foglal helyet, miáltal az összes ezredek zenekara rázendítik az „Allons enfant de la patrie“ fenséges dallamát. Milyen szokatlan valami nekünk, idegeneknek, tisztelt olvasóim, látni hadsereget — a világ egyik első hadsereget — és hallani a Marseillaise-t! A tribünéők a legszebb közönséggel vannak tele, az elnöki pavillonjában jelen van az egész diplomáciai testület, a miniszterek, az alsó és felső kamara tagjai nagy számmal. A ceremónia a Légion d'honneur különböző keresztjei és érmeinek a kiosztásával kezdődik, melyeket most nyerne meg az egyes ezredek arra érdemelt boldog tisztjei. Ezután tör-

ténik a felvonulás. A csapatok a nagy nap tiszteletére mind jól festenek s a szokásos katonai jelentések megtétele után megkezdődik a defilrozás az elnöki tribüne előtt; előbb az École polytechnique és az École des sous-officiers növendékei, utánuk két vadász bataillon, 2 division vagyis 8 ezred gyalogság, majd 14 ütő tábori tüzer-ség, egy-egy division lovasság, (egy-egy dragonyos, chasseur és cuirassier dandár) vonulnak fel hosszú colonne-okban a közönség előtt, mely az egyes csapatokat nagyobb-kisebb népszerűségük szerint több kevesebb tapsal, harsány bravo kiáltással kíséri. Nem panaszkodhatik a katonaság ennek hiánya miatt, mert a francia s különösen a párisi előtt rendkívül népszerű a hadsereg. Most még csak egy jelenet van hátra: a 15 századot tevő lovasság, mely visavis a tribüne-ökkel nagy távolságban állapodott meg, hosszú egyenes vonalat alkotva szép egyforma galopban előre nyomul és megállapodik a sorompóktól pár méternyire. A hadügyminiszter az elnöki tribüne előtt megáll és különösen tiszteleg kardjával Carnot-nak, ki elhagyva az emelvényt, a frontot képező lovasság salutatása között távozik és foglalja el kocsiját; véget ér a revue, melynek — más hadseregekével összehasonlítva — nagyon is színészes, kimért jellege van, de annál inkább tetszik a néző nagy publikumnak. Ezt jól mulattatta különben egy kedélyes kis incidens is: mikor legújában tart a lovasság defilrozása, egy gazdátlan lovat vesztünk észre, mely árván bolyong a Ling-champ szabad részén; ijedelemre nem volt ok, mert a lovas is mindjárt feltűnik a közönség zajos derültiségre a távolban, a mint tart akaratos paripája felé, hogy azt udvariasabb nézetek és jobb meggyőződésre térítse.

FODOR ANTAL.

A honvédszobor Kossuthnál.

Budapest, július 19.

Az „E-s“ írja: Említettük, hogy a magyar hölgyeknek az a bizottsága, a mely a budai honvédszoborra szánt éreztörzsu eszméjét megpendítette a költségeit összegejtőtte, a honvédszoborról a művészettel gyyszamolatot vettett s ezt a másolatot, mely a legapróbb részletekben is megegyezik az eredetivel, csak hogy annak nagyságban épen ötdrészre, elküldötte Kossuth Lajosnak.

Helfy Ignác ügygyűlési képviselő — mint említettük is — a napokban Kossuthnál járt s épen nála volt mikor a becses emlék odaérkezett.

Lapunk egyik munkatársa Helfyvel beszélgetve, erre vonatkozólag több érdekes dolgot hallott.

A szobor összetörve érkezett meg Kossuthoz.

Zala három darabban küldötte el az emléket, külön-külön csomagolva, hogy így a vasuton annál kevesebb baj érje. A három csomag közül kettőben a szobor talapzata, egyben maga a szobor volt gondosan körülrakva szalmával. A vasuton való hanyas-veetés közben azonban mind a három részben megsérült. A legtöbb törés a szobron történt. A honvédszobrot tartó keze s másik ke-

elkisérem és akkor elég közel lesz a házhoz hogy biztonságban tudjam.

Diána sem el nem fogadta sem vissza nem utasította az ajánlatát. Heathcote kinyitotta a kaput és hallgatva ment az oldala mellett.

De Diána soha sem felejtette el ezt a sétat, vagy azt a különös ígéretét, mi azt oly élesen és világosan domborította ki életének a több részétől. A valódiatlanságnak azon elemével volt tellitve, mely az erős fájdalomnak és az édes örömnél egyaránt sajátja és talán mind a kettő meg volt benne. Mint egy álomban látta a harmatot csillogni a fityván és hallotta a folyómentén egy madárnak a bánatos dalát.

Ekkor a kis versenyszőrd'erdőcske szélén állottak; Heathcote megfogta a leány kezét s „jó éjt“ kívánt de oly megváltozott és remegő hangon, mi nem hasonlított az övéhez. Aztán távozott.

Midőn lépteit elhalkak Diána csendesen folytatta útját a cserjék árnyékában, míg látszólag közel hozzája kalk süttogás hangja önkénytelenül megállította.

Ekkor hirtelen észbe jutott az az ember, akiről Heathcote azt mondta, hogy kisértés és a kiről a későbbi társalgások közben mind a kettő meglepedtek. Lehetőség volt, hogy az egyik beszélő az volt és ha igen, úgy a társa egy szövetségese kellett, hogy legyen.

— Axonban, bár kik lettek legyen azok, közte és a ház között állottak, és egy torábbi lépés előre elárulhatta volna az ő ottlétét. Óvatosan húzódtól vissza a cserjék közé, s egy pillanatig határozatlanul állott. E helyen egy nagy cseresznyefának az ágai zárták el az eget a földtől és oly sötét árnyékok képeztek, hogy a holdvilág csak imitt-amott hatott át. És Diána hálás volt ezért.

(Foly. következik.)

gemet, mint ismerőst elismerne, annál kevésbbé, mint barátját.

On igazságtalan hozám. — válaszolá Diána komolyan. En azt a tekintetet a mivel ön iránt viseltem, nem fogom ahoz mérni vagy alkalmazni, a mivel szomszédjai vannak ön iránt.

— Ah! — tehát magának van tudomása az én híremről?

Diána egy kissé zavarba jött — annál inkább, mert tudta, hogy Heathcote oly éles figyelemmel vizsgálta, mi kifejezésének egyetlen egy változását sem kerülte el.

— Tudom — részben a saját szavaimból, — hogy rideg és elszigetelt az élet.

— És hogy ez az elszigeteltség nem önkéntes — vagy inkább — hogy először nem az volt?

— Igen.

— Hát még mit tud rólam?

De midőn Diána nem válaszolt, azon a öntudatlanul parancsoló hangon, melyet a leány megtanult ösmerni, folytatta:

— Beauchamp kisaszony, mondja meg nekem, hogy meddig terjed a rólam való tudása? — Ne kérdezze — oh kérem, ne kérdezze! — esdeklét a leány.

De Heathcote könyörtelenül rázta a fejét és a Diána akarata ismét engedett az övének.

— Azt hallottam — folytatá — hogy ön egykor — évekkel ezelőtt — egy rettenetes bűnnel volt vádolva. Hogy mik voltak a teljes részletei, azt én nem tudom én nem törődöm vele, de hogy ön bűnös lett volna — azt én nem hiszem.

Heathcote félig elfordult és ámbár Diána nem láthatta az arcát, tudta, hogy Heathcote erős felindulás által volt megrázza. Oly hosszúnak telt az idő előtte, míg az ismét megszólalt.

— Tudja-e — mondá végre bánatos mosolyal, — hogy ez utóbbi hét hosszú

év lefolyása alatt maga az első nő, a ki jó indulattal és félelem nélkül szökött hozzám? Erős kísértésbe hoz, de saját magáért valamint enmagamért, azon az uton kell maradnom, melyet magam elibe tűztem és ez olyan ut, mely nem fogad el barátot. En sokkal idősebb vagyok, mint maga — idősebb és a világ gonoszsaigaiban tapasztaltabb — és én előre látom azon következményeket, melyek maga előtt el vannak rejtve és a melyek eshetőség megbanatának magával, hogy engem ismert. Ne gondoljon keményebben rólam mint a hogy teheti, ámbár csak az ég tudja, ha vajjon a maga jó véleményét megtartani kívánhatom-e!

Fájdalmas sóhajjal végezte a szavait, s feje fátadán hajlott a keblére. Azra egy pár pillanatra elveszítette azt a komor kifejezést, mely annak rendesen sajátja volt, de a későbbes olyan kifejezésének adott helyet, mi a Diána szívét fájdalommal töltötte el. Különös, hogy egyiknek sem látszott észbe jutni, hogy az idő mily gyorsan haladt. Az istálló órája eltöltötte a tízet, s a nehéz titések még mindig rezegtek a csendes légben.

Diána, aki rendszeren oly nyugodt, oly körültekintő és annyira ura volt emmagának, a kerítésre támasztott karokkal állott és számolmeltjes óvárgással nézte azt a fájdalmat mit az ő szavai, vagy talán a Heathcote saját gondolatai okoztak.

De nem szökött semmit, attól félve, ne hogy öntudatlanul egy még mindig vérgő sebet érinten.

Nem télt sok időbe, midőn Heathcote magához tért és akkor az órájára nézett, — úgy látszott, hogy elmerülése akadályozta az óra ütés hallásában.

— Elmult tíz óra — jegyzé meg a rendes hangján.

Nekem nem szabad magát hosszasanban itt tartóztatni, de a parkon keresztül

zében a kard és a honvéde támaszkodó geniusz lába elvált a szobortesttől.

Kossuth megőrült a kedves emlékek, de nagyon sajnálta, hogy a vasuton így megcsontkították.

Ruttkayné azonnal egy turini szobrászt hivatolt magához s ez a szobrot három nap alatt kijavította, úgy, hogy most meg se látszanak rajta a zúzódások.

Ezután bevitték Ruttkayné elfogadó termébe s itt Kossuth márványmellszobra helyére állították fel, nagyobb hatás kedvéért a szobor pedesztáljára alá még egy fél méter magas fazsámolyt tette.

Kossuth, fia, Ferenczel és Ruttkaynéval csak most nézték meg jól a budai honvédszobor nekik küldött mását.

Kossuth végtelenül el volt ragadtatva a szobor szépségétől. Nem tudta eléggé dicsegni Zala művészetét, hatalmas hatás kedvéért s azt az őszinte lelkesedést, melyet művét megalkotta, s mely annak minden vonásából kisugárzik.

Gyönyörűségét fokozta az a levél, a melyet a szobor kíséretében a magyar hölgyek bizottságától kapott s a melyben arra kéri őt ez a bizottság, hogy a magyar honleányoknak ezt az emléket fogadja tőlük szívesen.

Kossuth naponta megnézi a szobrot s mindig hosszú ideig áll előtte, gyönyörködve annak szépségeiben.

Ruttkayné már írt a hölgyek bizottságának, köszönetet mondott bátyja nevében is a kedves meglepetésért, de Kossuth maga is megköszöni azt nem sokára.

Most iratni negyedik kötetének utolsó fejezetét dolgozik, ez lefoglalja minden idejét s e miatt nem írhatott még a magyar hölgyek bizottságához.

A nagy szobori oláh gyűlés.

Nagyszombat, júl. 19.

A M. H. írja: Mióta a nagyszombati polgármester a kormány szándékáról való értesülés hiányában az e hó kilencedikére tervezett oláh gyűlést betiltotta, Ratiu dr. és társai egyebet sem tesznek, mint a környék és távolabbi oláh vidékek lakosságát verbuválják, hogy mennél tömegesebben jelenjenek meg a vasárnapra, e hónap 23-ára engedélyezett tiltakozó népgyűlésen.

A gyűlés programjába sok minden föl van véve, de a legerősebb pontot, a miért a gyűlést voltaképpen összehívták, a memorandumvívők pörbefogatása ellen kifejezésre juttatandó tiltakozás teszi. Száz meg száz román tanító, ügyvéd, lelkész és földbirtokos várja ettől a népgyűléstől azt, hogy megszabaduljon a hazaárulás miatt való vád alá helyezésétől, vagy a pörbefogatás eshetőségeitől. Mert azok közt, a kik Bécsben jártak, sokan vannak olyanok is, a kiknek a nevét, meg a tartózkodása helyét a hatóságok nem ismerik s a kiket még eddig pörbe fogni, vagy megidézni nem lehetett.

Ezek máig is iparkodnak megőrizni inkognitójukat a hivatalos közegekkel szemben és viselt dolguknak nyilvánosságára hozatalától való féltéssel részesülnek. Legtöbbször elcsúszott, jámbor emberek, akik a bécsi ut megtervésekor nem is gondoltak olyasmira, hogy cselekményük törvénybe ütköző cselekedet volna, most pedig bánják, a mit tettek, s minden reménységük a vasárnapra tervezett tiltakozásban van. Ettől várják ugyan, hogy a kormány a már megindított pöröket beszüntetteti, velük szemben pedig, a kik kipuhathatók nem voltak, a további nyomozást abbahagyja.

Számos ilyen egyszerű ozondrás paraszt fordul meg most a gyűlés közepén Ratiu-nál, az egész baj okozójánál. Tanácsokat kérnek tőle, mitévő legyenek, bevárják-e csakugyan a gyűlést, vagy jobb lesz, ha szépen hazavonulnak családjaikhoz s úgy tesznek mintha az egész mozgáalom nem is érdekelné őket? Ratiu — mint teljesen hiteles forrásból hallatszik — itt akarja tartani az egész armádiát, mert úgy számít hogy a gyűlés népes volta imponálni fog a hatóságoknak és a kormánynak.

A vendégek egyrésze már meg is érkezett. Figyelemre méltó jelenség, hogy dacára a kormánytól származó utasításnak, mely az idegen elemek kirekesztésére vonatkozik napról-napra több bucaresti vendég jön ide. Az utasítást úgy akarják kijátszani, hogy az idegenek a népgyűlésen nem fognak ugyan, de ott lesznek a banketten, melyre korlátozott számú jegyeket osztanak ki, és itt felköszöntök alakjában mondják el azt, a mit népgyűlésen el nem mondhattak. Céljuk csak az, hogy az erdélyi romániséget alalmirozzák s ezt a banketten kényelmesen elvégezhetik.

Voltaképpen a gyűlés szülpontja a banketten van beosztva. Az Albina román nemzeti bank óriási összegeket szavazott meg

arra, hogy az oláhság szegényebb része az idegenek meghallgatása végett ingyen jegyet kapjon a banketten, honnan mint ma délen elhatározták — a hazai magyar sajtót ki fogják rekesztetni. A lapindítóknak azt felelik majd, hogy minden jegy ki van osztva már és az étkező helyiségekbe több teríték nem fér.

A gyűlés napján valamint az ezt megelőző ismerkedési estély napján a katonaság felsőbb rendeltetése készenlétben lesz.

Jövedelmi adófizetők.

Tájékoztatni kívánjuk polgártársainkat a hatóság által kiadott hirdetmény értelmében az adókövető bizottság által tartandó tárgyalások napjáról. A tárgyalásokat megelőzőleg közzé tesszük a következő hó egyes napjain sorra kerülő névsort, hogy az adókövetők idejük legyen beszerezni a szükséges adatokat, megszerkeszteni a fellebbezést és módjuk legyen akadályoztatás esetén képviselőtől gondoskodni. Az alább kitüntetett napokon az egyes csoportok d. e. 12 óráig személyesen, vagy képviselőik útján jelenthetik be a reductio épület nagyertermében (b-monostor-u. 26. sz.) ülésező bizottsághoz felszámolásait, ez időtől kezdve pedig 8 nap alatt a kellően felszerelt felfolyamodásukat a pénzügyigazgatóság iktató hivatalában írásban adhatják be.

Külvárosi kerület.

(Folytatás)

Tárgyalási nap Augusztus 2.

Fekete Istvánné bérkocsis 10 frt. Szilágyi György földbérlet 7 frt 13 kr. Munzát Manó borbély tizlet 13 frt 13 kr. Hart Lajos szatocs, bór stb. 16 frt 8 kr. Schwarcz Lőrincz majorság, tojáskeresek 6 frt 50 kr. Blamér Mihály csizmadia 22 frt. Sigmond testvérek sörösarnok 40 frt. Özv. Varga Pálné, bór, pálinka árus 6 frt. Bánai Mihály földbérlet 1 frt 50 kr. Áron Mihály és társai marhahizlalás 696 frt. Szász János kovács 16 frt. Blagó György téglá hordó szekeres 7 frt. Gál György ifj. földbérlet 3 rrt. Löber Mihály doh. árus 6 frt. Löber Mihály szatocs 13 frt. Lázár Lajos téglá hordó szekeres 4 frt 50 kr. Lázár Lajosné hízott libaeladás 6 frt 40 kr. Szabó Albert 2 tehén 6 frt. Tárkányi Ferencz 4 tehén 3 frt 12 kr. Kis János földbérlet 2 frt 40 kr. Jakab András és Szilósi Mihály földbérlet 1 frt 20 kr. Kis József és Gombos József földbérlet 8 frt. Szathmári István fazakas 13 frt. Özv. Orosz Andrásné hízott liba eladás 14 frt 50 kr. Jakab Lajos asztalos 17 frt. Özv. Albert Györgyné liba 16 frt 6 frt. Albert József ácsmester 11 frt. ifj. Régeni György mézárós 33 frt 65 kr. Gutvirth Béla építész 31 frt. Özv. Molnár Dánielné pogácsás 8 frt 20 kr. Kelemen Ferencz csizmadia 13 frt. Benigni Zsigmond sűtő 10 frt 26 kr. Kr. Körösi János mázoló 30 frt. Pásztor Jánosné sűtősző 6 frt. Horváth Károly keresek 14 frt. Deutsch Farkas fogadó bérlete 17 frt 50 kr. ifj. Bertha Mihály szobrász 63 frt 67 kr. Kővári Mihály ügyvéd 98 frt. D. Kerekes Gyula orvos 28 frt. Szmercsányi Mátyás asztalos 15 frt. Vaszi Zsigmondné szűtlésznő 25 frt. Székely Gyula bádogos 14 frt. Máté Mihály bádogos 13 frt. Lázposy Miklós vendégfogó 64 forint 2 krajczár. Dautlich Józsefné vendégfogó 39 frt. Berkovits Jakab alkusz 26 frt. Berkeszi Jánosné pálinka árus 6 frt. Bruzer Mari kőcsarmás 28 frt 50 kr. Kirscher Traugott fodrász 15 frt 50 kr. Bátor András husvágó 19 frt 44 kr. Székely Sándor mézárós 51 frt 95 kr. Bodó József tagosító mérnök 34 frt. Gönczi Károlyné kávéház 23 frt 20 kr. Becsek Károly bór, pálinka árus 31 frt 50 kr. Blédy József, szatocs, bór, dohány, stb 57 frt. Koppándi Márton fodrász 21 frt. Birkl János zsemle 39 frt. Budai Ignác kovács 80 frt 40 kr. Horváth János keresek 18 frt 60 kr. Zauderer Salamoné szövetkeresek. 24 frt 60 kr. Todorfi Jánosné szatocs, trafik 17 frt 25 kr. Erkekdi Sándor tűzifa keresek 117 frt.

(Folyt. következik.)

MINDENFÉLE.

Kolozvárt, július 21.

Július 15-ével

uj előfizetést nyitottunk lapunkra.

Egyszermind kérjük mindazokat, kik előfizetésüket mindez ideig meg nem utították, kegyeskedjenek mihamarabb beküldeni az előfizetési díjikat.

— **Állatkiallítás.** Az erdélyi gazdasági-egylet állatkiallításai szakosztálya ma délelőtti ülést tartott Bánffy György gróf elnökele alatt. A gyűlésen a miniszteri leiratok tudomásul vétele után az állatkiallítás programja tárgyalatotts aza mint lapunkban már közölve volt elfogadtatott. A kiállítás augusztus 31-én nyitattik meg ünnepélyesen és tartani fog September 4-ig.

— **A kolozvári és kolozsme gyei** egyesület honvédegyet holnap szombaton délután Kolozsme gyé házának közgyűlési termében gyűlést tart. A gyűlésen a multkor kiküldött bizottság megteszi az előterjesztését, az együletben még életben levő 48—49-beli honvédekről folytatott számbarétel eredményéről. A gyűlésen tisztviselész és indítványok is tehetők. A honvédek

figyelmét felhívjuk erre a gyűlésre. A kolozvári honvédegyet gyűlése holnap d. u. 4 órákor fog kezdődni a megyeház tanácskaszái termében. 5 óráig az igazoló bizottság fogja a jelentést megtenni, melyen szintén részt vehet minden honvéd bajtárs. 5 órákor a megállapított tárgysorozat szerint veszi kezdetét a közgyűlés a többi tárgyra nézve.

— **A kolozvári románok** tegnap a „Biásini szálloda” éttermében gyűlést tartottak, a melynek tárgya volt a szebeni konferenciára küldendő bizottsági tagok megválasztása és a kolozvári oláh klub tisztviselőinek megválasztása. A gyűlésen kevés számmal jelentek meg a nagy elégedetlenség. Ott voltak Pap Elek elnök, Isacu Aurél dr. ügyvéd, Almasan Vazul dr. ügyvéd, dr. Silassiu Gligor nyug. egyet. tanár, Rosiesku Tullius gör. keleti pap, Trucza Endre vármegyei aljegyző, Marosán Jakab kántor, dr. Illea György, Bohiczel Sándor stb. Ezenkívül néhány oláh tanuló és néhány oláh paraszt. A gyűlést Pap Elek nyitotta meg gyér „szetreászák” között és azután a kandidáló bizottság a gyűlésnek a Szebenbe küldendő bizottság tagjait ajánlja dr. Illea Györgyét, Rosiesku Tullius és Bangur Todort és ezeket egyhangulag meg is választották. Azután a kolozvári Oláh-klub tisztviselőit választották meg, Elnök lett Bohiczel Sándor, alelnök Pap Elek I titkár Podoba Vesz, II titkár Bobes Miklós. Bizottsági tagok lettek: Rosiesku Tullius, dr. Isacu Aurél, Galea István, Trucza Endre, Marosán Konstantin, Kantea Györgye és Bangur Todor. A gyűlés igen csendes melancholikus hangulatban folyt le. Csúpn egykibapálinkázott paraszt Ursz Vaszi ur szetreászakált stentori hangon, a minek a szebeni konferencián aligha lesz jelentékenyebb hatása.

— **Időjárás.** A meteorologia mai sürgöny-jelentéséből megtudjuk, hogy tegnap Árva-Váralját kivéve, számbavehető eső nem volt az egész országban. Az idő csaknem mindenütt derült volt s a kik fürdőre szándékoznak menni, bátran indulhatnak, mert hosszabb idő tartama szép időt jósolnak a meteorológusok. Európában költöben a hőmérséklet aránya ez: Kolozvárt az átlag 15. 4. Budapesten 16. Szegeden 17. 9. Prágában 15. 6. Krakóban 16. Szerajóban 15. Turinban 18. 8. Florenczban 19. 2. Rómában 22. Nápolyban 23. 1. Cagliariában 24. 2. Brestben 15. 8. Párisban 17. 9. Hamburgban 6. 16. Berlinben 17. 6. Sz. Péterváron 15. 6. Moszkvában 16. 3. Varsóban 15. 1. Konstantinápolyban 24. 3. Nizzában 19. 6. Fiumében 17. 8. fok meleg volt a tegnapi napon.

— **Hányasz nyílt meg** már a közúti gőzvasut? Elméletileg nagyon sokszor. A régebbiek nem is számítva először megindították nagypéntekre, hogy a kálváriára szállítsa ki a passasáereket. Másodszor pünkösztre, harmadszor Unnapjára ígérték, negyedszer Péter-Pál napjára helyezték kiállításba. Még egy esomé határidő után határozatlan kijelentették, hogy júl. 20-án megnyílik a közeledés. Most megint 10 napra elodázták. Hogy tényleg mikor lesznek kés és mikor nyílik meg azt nem lehet kiszámítani, mint nem lehet kiszámítani azt, hogy „folyó ügyek elintézésére” hány bankette rendezésre talál-tak módot és alkalmat.

— **Biró Béla** apát-plébános tegnap az esti vonattal négy heti időre az elópataki fürdőre utazott.

— **Német utca** feliratok éktelenkednek Kolozvárt a hid és belmagyar utca sarkán és az óvárbán is több helyen és a buza-utczákban is. Többször mutattunk már erre, utaltunk arra is, hogy az idegenek megbotránkoznak emez a várost germanizáló színben feltüntető táblákon. A rendőrség még sem szedette le. A hazafias tanuló ifjuság figyelmét hívjuk fel arra, hogy e táblák a falakról valamely éjjel lerepüljenek.

— **Az E. K. E. radna-bórberekli fürdője** hivatalosan aug 1-én — az idén voltaképi sison kezdetére — adatik át a közhasználatnak. Eddig még csak a felavartás történt meg, míg a megnyitás aug. elsőjén lesz. A megépült új vendégfogóba a butorok e hó közepén szállítottak el, és e hó végén egy új fürdő kazán is lesz. A valóban kitűnő hatású fürdő hírnévre mutat, hogy a közönség már a megnyitás előtt tömegesen keresi fel a pompás fekvésű és kitűnő hatású fürdőt, mely különben eddigi primitív viszonyai mellett és mindig látogatva volt. Tekintettel az ifju egyesület, az E. K. E. nagy áldozataira, miket a közönség érdekében a fürdő javára hozott, midőn 10,000 frt kölcsönt vállaltak el saját terükre, az elnökség és választmány tagjai, remélni lehet, hogy a közönség is az egyesületbe való tömeges belépéssel iparkodik az ügyet támogatni. Alapító tagság 30 frt, rendes tagsági az osztlypótlékkal 3 frt, fürdőrészevnydíj 10 frt. Az összegek a központba Kolozvára, vagy a fürdőn Guzman János bányaőrnek, E. K. E. osztály elnök kezéhez küldendő.

— **A maszlag.** Korhely, kicsapongó emberek, a kik nem igen válogatják meg sem a helyet sem az italt, a hol s a melyet magukba szednek, sem a mennyiséget, a melyet magukba föltenek, sokszor érzik, s a környezetük is tapasztalja, hogy „maszlagos” bor vagy pálinka „czimk” folyadékot ittak. Az emberek részére szárféle szer van, a mivel a folyadékokat megmaszlagosítják. A szegény halak részére csak egyféle szer van, az igazi maszlag, melynek Semen Coculi a tudományos neve. Egy nővérynek a bogdyója ez, melyet megtörve a vízbe hintenek s ettől a szegény halak megbomlanak. A vizet a halakra nézve megmérgezi a maszlag, s a szegény halak elszédülve vetődnek fel a víz felezínére, az ár szabadon sodorja őket, a gonosz halászok pedig tetszés szerint választanák a nagyobb fajtaú halakat Kolozvára-n a gátaknál, hol a víz némileg álló s hol a halak nagyobb számban tömörülnek, használnak maszlagot lelketlen halászok. Mitán pedig ezt a törvény szigorosan tiltja, a hatóság most megcsipett egy néhány tilos halászt, kik elveszik megérdemlett büntetésüket a maszlaggal való halászatért.

— **Szíves köszönet.** Szekula Ákos az „Adria” derék vezírfelügyelője szíves volt a kolozvári önkéntes tűzoltó egyesület alapja gyarapítására 200 koronát befizetni. — Az „Economul” helyi pénz intézet ugyan ezen czélra 30 koronát. Mindkét jótérvő adományozónak az Egylet nevében háas köszönetét nyil-ánítja: Székely Miklós, egyll. pénztárnok.

— **Igaz-e,** hogy Kolozvárt a legtöbb rendőrné a felesége kofáné, s e miatt a vásárló uri asszonyokkal e viszonyból kifolyólag nagyon érthető rendőri védelem alatt gorbombáskodhatnak azok a szennyes száju némberek, kiktől ma már vásárolni is alig lehet? Igaz-e, hogy a rendőrség sem eddig nem tett, sem a jövőben nem szándékozik ez irányban a háziaszonyok védelme, s a köztisztesség megóvása érdekében tenni semmit?

— **Igaz-e** hogy a kolozvári kertészegylet feloszló félben van? Igaz-e, hogy a várostól kicsikart legelőt semmiféle kertészeti czélra, mint azt tavaly megirtuk nem használhatják? Igaz-e, hogy az egylet cél-talan és eredménytelen adóztatója volt a közönségnek.

— **A választók névjegyzéke** most áll hitelesítés alatt és a felszólalások is most vannak folyamatban. Mutatványul érdekesnek tartjuk egy pár felszólalási eset fölémlítését, melyhez veseltünk jutottunk. Például Szász János ur, megyei alszámvevő még nem töltötte be a 24 évet s mégis fölvételét kéri a választók sorába. Rossman A. a bécsi élet és járadék biztosító társaság ügynöke bevételeit kéri, pedig külföldi s tudunkra nem magyar állampolgár. — Ágoston József ur vasuti tisztviselő adóhatárelkos és mégis fölvételért folyamodott stb.

— **Fényes esküvő.** Darócson, Sárosmegyében, a Szmercsányi-család ősi lakhelyén fényes esküvő volt. Dr. Udránszky László, kolozvári egyet. tanár vezette oltárhoz fületinci Kelcz Zsófiát, néhai fületinci Kelcz Gyula és neje néhai Szmercsányi Zsófia leányát. A fiatal párt a feldíszített templomban Szmercsányi Pál szepesi püspök adta össze szép beszéd kíséretében. A nászmenetben részt vettek: Szmercsányi Jenő, Barsamegye főispánja és neje, szül. Berzeviczy Ninnon, mint nászanya, Zámbockréthy Emil képviselő, mint a völgyeni násznagya, fületinci Kelcz Vincze, huszárfőhadnagy, mint a menyasszony nyásznagya. Tanúk voltak: Berzeviczy Albert államtitkár és dr. Szabó Dénes egyet. tanár a völgyeni részéről, Szmercsányi László kir. közjegyző és Rakovszky György a menyasszony részéről.

— **Az Eötvös—Polonyi ügy.** Csávolcsky Lajos és Hentaller Lajos egy levelet írtak Károlyi Gábor grófnak és Sturmán Györgynek melyben kijelentik, hogy megbízauk folytán f. hó 17-én fölkeresték Kaas Ivor bárót és Pázmány Dénest, mint Polónyi Géza meghatalmazottait, s bár megmagyarázták nekik, hogy miért tartják az ő megbízóik Polónyit párbajképtelennek, mindamellett egy becsületbírószó összehívását is indítványozták, mely itéljen a fölött, hogy Polónyi párbajképes-e, vagy sem? Ezt azonban Polónyi segédei nem fogadták el. Ezért az ügyet az ő részükről befejeztnek nyil-vánítják.

— **Párbaj a tenger alatt.** Mar-seilleben történt. Cappedo és Radó sziciliái buvárok a Saula Mária világító torony mellett lebecsátkoztak a tenger fenekére, megállapítandó, hogy az ott elsltyedt szénszállító bárkát ki lehet-e még emelni a tenger fenekéről? A buvároknak joguk van mindezt, a mit 30 méternyi területben leszállásuk pontja körül találnak, tulajdonukba venni. Cappedo ért előbb le. Midőn Radót meglátta lebecsátkozni, feltette tőle zsákmányát s rákiáltott: „Hagyj engem dolgozni!” — „En is dolgozni akarok!” felelt Radó. Erre valaminő párbaj támadt közöttük, amelyről hitelesen mit sem lehet tudni. De nagyon kétségbeesett harcz lehetett, mert Cappedo csakhamar kétségbeesetten rántotta meg a vészharagot s midőn 12 méter mélységről föl-vonták, élete már egy hajszálon függött, mert

ha csak egy félperczig is lent marad a víz, mely a hozzá vezető ketté vágott légesből rátdőlt, okvetlenül megfullasztja. Radó azt mondja, hogy Cappedo meg akarta őt ölni, de késével a saját gummicövét vágta keresztül. A másik ép megfordítva állítja a dolgot. Bizonyítani nem lehetett, mert rákon, halon kívül egyéb semmi nem volt. A bíró aztán, a ki elé a vitás ügy került, úgy segített magán, hogy elítélte — mindkettőt száz frank bírságra.

— **„Chat noir.”** A párisi hohéme világ kedvencz mulatóhelye, a mely lassanként felkúzdította magát „Tout Paris” találkozó helyévé, a „Chat noir” közlebről idegen kére kerlt. Derék tulajdonosa, Rodolphe Salie, vagy a mint őt nevezték, sir Rodolphe, felkúzdította milliommossá s most azzal a millióval visszavonul, hogy miután annyit és olyan sokakat mulattatott, ő is mulasson egy kevésé. Kezdetben azon gondolkodott, hogy ezzel a millióval talán pótlí-zálhatna is s már ki is kereste magának a helyet, ahol jelöltetné magát, — utóbb azonban meggondolta a dolgot. Attól félt ugyan-is, hogy ellenjelöltje majd bele találja ke-verni — a Panamába, a mi ez idő szerint Franciaországban hatalmas kortesz-köz. Jobbnak véli tehát, ha visszavonul abba a kastélyba, a melyet Naintre közleében vásárolt. És élni fog, amihez sir Rodolphe szintén ért, — a testészetnek. Utóda a Chat noir-ban, egyik kebelbarátja, Mateu ur lesz, a ki már is bizonyosra veszi, hogy nemcsak a Chat noir-nak, de a legközelebbi milió-nak is ő a jeltöltje.

— **Tragédia az életből.** A Przemyslben megjelenő „Gazeta Przemyska” meg-rázó drámáról ír. Az említett városban nem-rég meghalt egy Szeliga nevű ur, a ki két tanítónő leányát hagyta hátra minden anyagi segély nélkül. A két szegény leány kereset hiján Bécsbe ment, hol egy rokonuk segítség-gével állást remélték szerzeshtei. Bécsben azonban minden igyekeztük dacára alkalma-zás nélkül maradtak s mert sem becsültet-tket nem akartak feloldozni, sem koldulni nem tudtak, napról-napra mélyebben belemerültek a nyomorba. Heteken át tartó koplalás után végre találkoztak a lengbergi tartományi iskolai-tanáccsal, a kinek elbeszéltek kétség-beeított helyzetüket s a kit annyira meghatótt a leányok szomorú sorsa, hogy rövidesen szerzett nekik Galiciában két tanítónői állást. Szegények utra keltek tehát végre any-nyi nélkülözés után egy jobb jövő felé, de a sors könyvébe más volt írva: mielőtt állomáukat elérhették volna, utköz mind a kettő meghalt, még pedig mint a bonczolás kide-ritette, e h h a l á l l következtében.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Pozsonyi ev. theologiai pán-szláv üzemel.

Budapest, július 21.

A pozsonyi evangélikus egyház gyűlé-sen Barcza Géza indítványozta, hogy a theologia pánsláv üzemlei miatt helyzetessék másóvá.

Kéri az egyetemi zsinatot, hogy ha ezt nem tethetné, akkor az vonja meg tőle az akadémia jellegének szankcionóját.

Karsay püspök az indítványt magáévá tette, de az ő indítványára elhatározták, hogy kifejezést adnak a kerület meglepetésének és visszatetszésének a felett, hogy az akadémia a hazafiatlanságnak a telepe.

A püspök indítványozza továbbá, hogy a Dunán inneni kerület a legerélyesebb intézkedések tételére hírvassék fel.

A fészkelődő tótok.

Budapest, júl. 21.

Az oláhok után a tótok kezdenek izgatni. A felvidéki panszláv tótok a jövő hó augusztus elején ünneplik meg Kollár Jánosnak, a volt bpesti evang. tót papnak 100 éves születésének évfordulóját.

Kollár volt ugyanis e század elején az, a ki Turóc-Szt.-Mártonban megteremtette a panszlávizmus eszméjét.

A felhívás, a melyet kibocsátottak a magyarok ellen leplezetlenül izgat. Czitálva vannak benne Kollár lázító versei.

A letartóztatott miniszter.

Budapest, júl. 20.

Ribarác szerb belügyminisztert ma valószínűleg letartóztatták.

Orvosi hanyagág.

Budapest, júl. 21.

Káronsebesen nagy felháborodás keltett Bibry József a 43 ezred tőrsvorossának azon eljárása, mely szerint 11 differitiss beteg közül csak egyet jelentett be a hatóságoknak.

„Halál ellen nincs orvoság!” — monda, minek bejelenteni.

Az esetet feljelentették Waldsteintennak, parancsnoknak és a belügyminiszternek, a kik szigorú vizsgálatot rendeltek el.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Szerkesztő és kiadóaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 12.696 — 1893.

656. (1—1)

Pályázati hirdetmény

a budapesti állami ipariskolánál alapított ösztöndíjra.

Pályázat hirdettetik a Kolozsvár sz. kir. város közönsége által a budapesti állami ipariskolában alapított két 200 forintos ösztöndíjra.

Pályázhatnak ezen ösztöndíjra ezen törvényhatóság illetékességi kötelekeibe tartozó mindazon a 15. életévüket betöltött tanulók:

- A kik a budapesti állami ipariskolának már rendes tanulói.
- Azok, a kik az iparos tanulóknak számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatú bizonyítványuk van.
- Azok, a kik polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatú bizonyítványt nyertek.
- Iparos-segédék és mindazok, a kik a b.) vagy a c.) pontban kívánt készségüket felvételi vizsgálat után bizonyítják.

Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után a középiskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja.

Az iskolai és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt folyamódványok **folyó évi augusztus hó 20-ig** a Kolozsvár városi tanácsához nyújtandók be.

Az intézet végbizonyítványa a gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztályok tanulóinak jogot ad a szakjuk körébe tartozó s képzéséhez kötött iparágak üzésére; az építészeti szakosztály tanulói pedig a végbi-

zonyítvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogosítva vannak a kőműves, kőfaragó és az ács mesterség gyakorlására.

Azon tanulók, kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe, s itt három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egy éves önkéntesség kedvezményében részesülnek.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától, 1893. évi július hó 7-én.

Polgármester helyett:

Losonczi János s k.,
városi tanácsos.

Tenyészállat eladás.

Gróf TELEKI A. tancsi uradalmában,
posta, távirtda és vasút Szász-Régen,
eladó

kendi-lónai és bonczhidai faj keresztezésből származott
13 darab négy éves tenyész-kan,
á 120 kilogramm;

20 darab két éves tenyész-kan,
á 75 kiló;

52 darab tenyész-kocza,
á 75 kilogramm.

Értekezhetni egyenesen **ANTAL LAJOS** tisztartóval Tancson.
623. (7—x)

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN.

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvizei Európa leghíresebb bálneológusai által az eddig elismert égvényes vasas savanyúvizek legelsőjének jelentetett ki,

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Fürdőorvos: **Dr. NAGY KÁLMÁN.**

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfájás és a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rázstör és kedélykórban, máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lépdeganoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hórszám zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezddő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinek, dagainál, fehérfolyás s rendetlen havadásánál, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény és csúzbajokban.

Az ásványvíz használatával kapcsolatosan ujonnan be-rendezett **meleg és hideg ásványvíz-fürdők, friss kecsketej savó, hidegvíz-gyógyfürdő, massage, svéd tornaszat** áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van gyógytár, távirtda, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 50 krtól fennebb, melyek az igazgatóságtól bérelhetők ki. Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni. — Szórakozásul vannak: parkok, erdei sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó-termek, tornaszat, csónakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások, ugyisint egy első rangú cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármely irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasutállomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket; társaskocsin, ha csak egy személy jelentkezik: 2 frt; két vagy több utas személyenként 1 frt 30 kr; külön kocsit egy család részére 3 frt szabad kézi podgyászszal; ellenben a vasuton feladott podgyászért 50 krtól 30 kr., azon felül 50 kr. fizetendő.

Minden megkeresésre utatást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1893. évi május hó 15-én.

493. (14—20) **A fürdő-igazgatóság.**

TÜZES KARÁCSON

deési királyi közjegyzőnél

egy végzett jogász,

ki jelöltként bejegyezhető s ki a román nyelvet beszédben bírja,

alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok nevezett közjegyzőhöz intézendők.

654. (3—3)

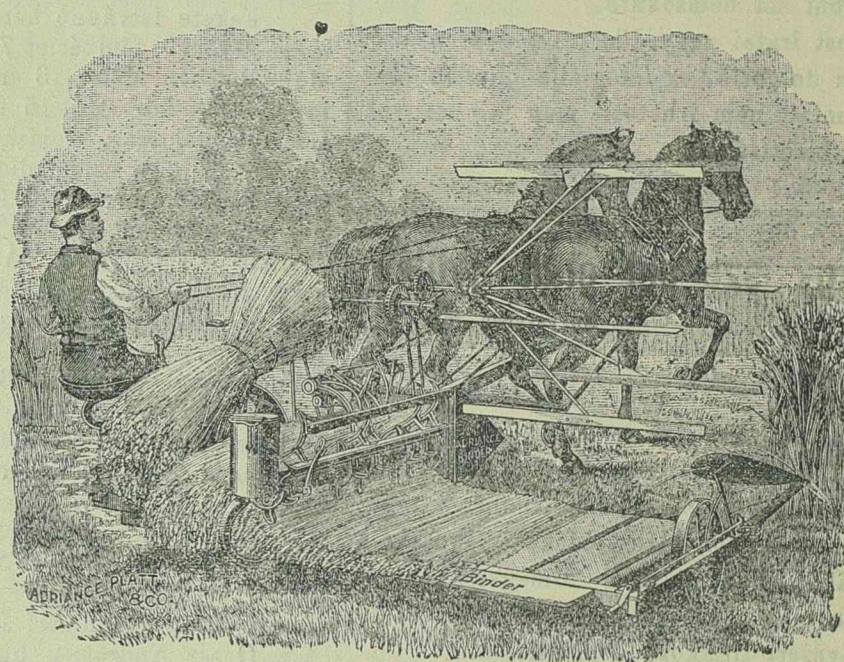
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utca 31. szám. — Váci-körút sarok.

Kizárólagos képviselője:

Adriance Platt & Co. newyorki gyár

Fűkaszálo- és Arató-gépeinek.

Ajánlja szabadalmazott kaszálo- és arató-gépeit:

legjobb és legolcsóbb fűkaszálokat, legjobb és legolcsóbb marokrakó arató-gépeit. Legolcsóbb könnyű kévekkő arató-gépeit, mely a nyíregyházi versenyen 1-ső díjat nyert.

Képes gépnyjegyzéket kívánatra bérmentve bárkinek küldünk.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának szövetkezeti képviselősege.

Ajánlja becses tagjainak ezen gyár legjobb hírnevét

Gőzcseplő készleteit.

Mindenmü gazdasági gépeket.

A magyar kir. műegyetem által kitűnőnek ítélt és a földmívelésügyi magyar kir. minisztérium által ajánlott

„Budapest” permetező ára darabonként 15 frt 50 kr. csomagolással.

Szabadalmazott jegezes **„Azurin”** 1 frt 50 kr. kilója

Eredeti Vermorel-féle francia gyártmányu

„Eclair” permetező ára 20 és 60 frt darabonként, csomagolással 50 kr.

Megrendelési cím:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Bpest, Alkotmány-utca 31.
454. 20—30

Van szerencsénk a n. é. közönségét értesíteni, hogy saját műhelyünkben készült

kárpitos- és asztalos munkákból

egybeállított
mindennemű teljes szoba-berendezésekkel, továbbá egyes kárpitos- és asztalos bútordarabokkal,

ugy egyszerű mint legfinomabb kivitelben, a legszilárdabb anyagokból szolidan készítve.

Nemkülönben tükrök, képek, függönyök, szőnyegekkel, lőszőr, afrik és rugany-mátráczokkal, gyermek-kocsik, vas- és nád-bútorokkal; szóval a bútorkereskedés illetve lakásberendezési szakba tartozó mindenféle cikkekkel a legdusabb választékban felszerelt raktárunkat — üzleti helyiségeink tálhalmazottsága miatt — tetemesen leszállított áron kiárasszjuk.

Ezen kellemes bevásárlási alkalmat a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlván, becses látogatását kérve, maradunk

teljes tisztelettel:

GAÁL és SCHRAMMER.

kárpitosok és bútorkereskedők.

Kolozsvárt. Belmonostor utca 20. sz. (Korbuty féle ház.)

572 (10—10)

Az idő pénz!

Minden

Az idő pénz!

jó háziasszony pénzt és időt takarít meg, ha a valódi

Dr. Linck-féle zsirlugliszttal

mosat. — E cikkk nem tartalmaz semmiféle ártalmas anyagot és ennek dacára gyönyörű szép, tiszta fehér mosást idéz elő, a nélkül, hogy a ruha színe vagy szövése a legkisebb kárt is szenvedné és kárpótól szappant, szódát, hamuszirt, vagy bármely más hasonló gyártmányt.

A mosás a lehető legegyszerűbb. Fél kgr. Dr. Linck-féle zsirluglisztet 50—60 liter forró vízben felolvasztunk és a ruhát 2—12 órán át — legcélszerűbb éjeu át — benn áztatjuk és kézzel vagy géppel való rövid mosás után (igen szennyes helyeket e zsirlugliszttel külön bedörzsöljük) a képzelhető legszebb eredményt értük el.

Számos elismerő irat dícséri a valódi Dr. Linck-féle zsirlugliszt kiváló előnyeit.

Százsor kifizeti magát az egyszeri használat.

Raktár Kolozsvárt Tihanyi Adolf urnál.

657. (1—1)

Az idő pénz!

Főraktár Magyarországon s melléktartományai s a Balkán Államok részére:

LANDAUER IGNÁZ és FIAINAL BUDAPESTEN.

Az idő pénz!